

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1*
Guidelines for the Development of Early Childhood Education
Management of Private Schools under the Office of Khon Kaen
Primary Educational Service Area 1

คณิงนิจ วิจิตรปัญญา และวานิช ประเสริฐพร
Khanuengnit Wijitpanya and Vanich Prasertphorn
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
Northeastern University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Kanungnij.nid@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และครูวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 รวมทั้งสิ้น 187 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index : PNI_{modifieds})

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ ด้านการให้บริการสื่อเทคโนโลยี

*ได้รับบทความ: 12 พฤศจิกายน 2563; แก้ไขบทความ: 29 เมษายน 2564; ตอรับตีพิมพ์: 25 มิถุนายน 2564
Received: November 12, 2020; Revised: April 29, 2021; Accepted: June 25, 2021

สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์ ด้านการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ ด้านการให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์ และด้านการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา

2. ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ ด้านการให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์ และด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ตามลำดับ

คำสำคัญ: การบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย; จัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the current situation, the desirable condition and 2) to study guidelines for the development of the needs of early childhood education management of private schools under the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 1. The sample group consisted of school administrators, teachers and academic teachers under the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 1, with the total number of 187 people by using stratified random sampling. The instrument used for data collection was a 5-level rating scale questionnaire. The statistics used in data analysis comprised percentage, mean, standard deviation, and PNI_{modified} index.

The research results were found that:

1. The current situation of the development of early childhood education management of private schools under the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 1, in overall, was found that it was rated at a moderate level, when considering in each aspect, it was found that early childhood education management was rated at a moderate level arranging from the most to the lowest level as follows: teacher and personnel development, curriculum administration, environment and media management for learning, service of media and information technology service to support the experience, quality management of educational institution, the desirable condition of the development

of early childhood education management of private schools, in overall, was found that it was rated at a high level, when considering in each aspect, it was found that early childhood education management was rated at a high level in all aspects arranging from the most to the lowest level as follows: curriculum administration, teacher and personnel development, environment and media management for learning, media and information technology service to support the experience and quality management of educational institution.

2. Regarding needs of early childhood education management of private schools under the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 1, it was found that the aspect at the highest level of needs was curriculum administration, quality management of educational institutions, environment and media management for learning, media and information technology service to support the experience and teacher and personnel development respectively.

Keywords: Early Childhood Education Management; Early Childhood Education of Private Schools

1. บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้คนมีความรู้และคุณสมบัติต่างๆ ที่ช่วยให้คนนั้นอยู่รอดในโลกได้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัวและสังคมส่วนรวม (เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ, 2545)

การจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาเด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล คุณภาพการศึกษาจึงสะท้อนถึงคุณภาพคนที่เป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา ในบริบทของสังคมไทยปัจจุบัน รูปแบบการศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาในระบบ ดังนั้น สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อีกทั้งปัจจุบันสถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเอง คุณภาพเด็ก และคุณภาพในการบริหารจัดการ จึงมีความแตกต่างกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

สถานศึกษาดำเนินการบริหารและจัดการสถานศึกษา ด้านครูและบุคลากร ด้านข้อมูลสารสนเทศ ด้านสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ และด้านระบบประกันคุณภาพภายในโดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและ

ต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้านการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษาจะเป็นตัวสะท้อนคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะสะท้อนว่าเด็กมีความรู้ความสามารถเจตคติและพฤติกรรมตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด ที่ส่งเสริมศักยภาพของเด็กได้ตามขีดความสามารถทำให้เด็กมีความสมบูรณ์และสมดุลตามวัยของเด็ก

การจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด การพัฒนาครูและบุคลากร เน้นไปที่ความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ซึ่งต้องมีการพัฒนาที่ตรงตามความต้องการจำเป็นอย่างต่อเนื่อง ทั้งในส่วนของบุคคลและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการ ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สถานศึกษาที่มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนที่มั่นคง สะอาด มีแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนมีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ทำให้ผู้เรียนดำเนินชีวิตอยู่ในสถานศึกษาได้อย่างมีความสุข ปลอดภัยมีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งจะส่งผลถึงความสำเร็จในการเรียนของเด็กด้วย มาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการมุ่งเน้นคุณภาพมาตรฐานกำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561, หน้า 8)

จากการดำเนินการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความพร้อมในด้านต่างๆ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตในอนาคต คุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยจึงเป็นความสามารถในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ภายใต้ปรัชญาหรือความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (วสุภุต สุวรรณเทน และวลัณิกา ฉลากบาง, 2559, หน้า 151-164)

จากสภาพปัญหาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า โรงเรียนยังมีการส่งเสริมคุณภาพในการบริหารงานการศึกษาปฐมวัยยังไม่สม่ำเสมอ มีการกำหนดภารกิจของสถานศึกษายังไม่ชัดเจน การกำกับติดตามงานยังไม่ต่อเนื่อง มีการจัดหลักสูตรที่ยังไม่ชัดเจน และยังไม่สอดคล้อง หลักสูตรการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เนื่องจากขาดการส่งเสริมให้มีการศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และไม่มีการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาในทุกปีการศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพให้มีคุณภาพที่สูงขึ้น ซึ่งควรจัดสิ่งแวดล้อมและสื่อเทคโนโลยีการเรียนรู้ให้มีความทันสมัยเป็นระบบ ทำความสะอาดและปลอดภัยในทุกพื้นที่ของโรงเรียน ดังที่รายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2561 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักถึงความจำเป็นในการบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ การกำหนดภารกิจของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีการกำกับติดตามงาน

สม่ำเสมอ มีการตั้งความคาดหวังของผลสำเร็จไว้สูงทั้งครูและผู้บริหาร มีการสร้างโอกาสในการเรียนรู้และให้เวลาเด็กในการทำงานกลุ่มมากขึ้น จัดสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นอย่างมีระเบียบ สะอาด และปลอดภัย มีการจัดหลักสูตรที่ชัดเจน สอดคล้องกับเป้าหมายใช้กลวิธีในการประเมินที่หลากหลาย จัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียนรู้ จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ จัดสิ่งที่เป็นอุปสรรคสำหรับความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1, 2561, หน้า 40)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เพื่อที่จะทราบว่าปัจจุบันการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นอย่างไร ซึ่งผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เพื่อที่จะนำข้อมูลสารสนเทศมาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพในการพัฒนา และใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนความสามารถในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 62 คน ครูผู้สอนจำนวน 125 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 รวมทั้งสิ้น 187 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตร ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม .05 และด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) แบบสอบถาม (Questionnaire) 2) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นรายบุคคล (Individual Interview) จำนวน 6 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา 2) ผู้บริหารสถานศึกษา 3) ครูผู้สอน 4) ครูฝ่ายวิชาการ 5) ครูหัวหน้าสายชั้นอนุบาล 2 และ 5) ครูหัวหน้าสายชั้นอนุบาล 3

4. สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางและการอธิบายประกอบ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

พัฒนาการบริหารจัดการ ศึกษาระดับปฐมวัยของ โรงเรียนเอกชน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI modifieds	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ		
ด้านการบริหารคุณภาพของ สถานศึกษา	3.14	.17	ปานกลาง	4.17	.29	มาก	0.33	2
ด้านการบริหารหลักสูตร	3.25	.41	ปานกลาง	4.35	.39	มาก	0.34	1
ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร	3.54	.43	ปานกลาง	4.34	.19	มาก	0.22	4
ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และสื่อเพื่อการเรียนรู้	3.24	.31	ปานกลาง	4.32	.24	มาก	0.33	2
ด้านการให้บริการสื่อเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการ จัดประสบการณ์	3.20	0.22	ปานกลาง	4.23	0.31	มาก	0.32	3
รวม	3.27	.31	ปานกลาง	4.28	.28	มาก	0.31	

1. สภาพปัจจุบันของการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร รองลงมาคือ ด้านการบริหารหลักสูตร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา

2. สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา

3. ดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวม ค่าเฉลี่ย (PNI_{modifieds}) เท่ากับ 0.31 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการบริหารหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ ด้านการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา ด้านการให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ตามลำดับ

5. อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาบางแห่งจัดทำหลักสูตรสถานศึกษายังไม่ครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน และยังไม่มีความสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริหารโรงเรียน และการประกาศใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบยังไม่สม่ำเสมอ การกำหนดมาตรฐานและค่าเป้าหมายการศึกษาของโรงเรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี การแต่งตั้งคณะกรรมการรายงานผลการประเมินตนเองประจำปี (SAR) ยังไม่ชัดเจน ดังนั้น ผู้บริหารควรตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ส่งเสริมให้ครูผู้สอนออกแบบจัดประสบการณ์ที่เน้นการเตรียมความพร้อมและไม่เร่งรัดวิชาการ การออกแบบจัดประสบการณ์ที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการเล่นและการลงมือปฏิบัติจริงเหมาะสมกับวัยของเด็ก อีกทั้งสอดคล้องกับวิถีชีวิตของครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น ส่งเสริมให้ครูมีการประเมินและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ยอมรับการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ อย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของตุ๊กตา สิมะเลาเต่า (2555, หน้า 95-100) ได้ศึกษาการจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐาน ด้านการบริหารและการจัดการศึกษากับพัฒนาเด็กปฐมวัย ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับปานกลาง พบว่า การบริหารหรือดำเนินการใดๆ ในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาในทุกด้าน เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตมีตามวัย ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ที่จะเน้นแนวทางให้สถานศึกษาใช้เพื่อพัฒนาให้สถานศึกษามีคุณภาพต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของวสุภฤต สุวรรณเทน และวัลลิกา ฉลากบาง (2559, หน้า 151-164) ได้ศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความพร้อม ในด้านต่างๆซึ่งจะมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตและบุคลิกภาพในอนาคตคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย จึงเป็นความสามารถในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ภายใต้ปรัชญาหรือ

ศรัทธาในวิชาชีพครู ปฏิบัติหน้าที่โดยชอบธรรม และพร้อมที่จะพัฒนาวิชาชีพของตนอยู่เสมอ และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในทุกๆ ด้าน อันจะนำไปสู่การมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา ได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของสังวาลย์ ชมภูพงษ์ ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอแม่ทาที่ 1 จังหวัดลำพูน พบว่า ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และรายด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องงานวิจัยของบัลลังก์ จันทบุรี (2549, หน้า 29) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การจัดห้องเรียนและห้องอื่นๆ สถานที่สำหรับการบริการสุขภาพไม่เป็นสัดส่วน จำนวนโต๊ะและเก้าอี้ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ ควรจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ควรมีพื้นที่ให้เด็กได้เคลื่อนไหวไปมาหรือทำกิจกรรมในการเล่นได้ เช่น การเล่นตามมุม การเล่นบทบาทสมมติ เป็นต้น

จากผลการวิจัยได้แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยจากผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และดัชนีความต้องการจำเป็นการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน และการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นรายบุคคล (Individual Interview) จำนวน 6 ท่าน พร้อมทั้งตรวจสอบร่างแนวทางโดยผู้เชี่ยวชาญ ทั้งหมด 7 ท่าน ซึ่งผลการตรวจสอบร่างและยืนยันแนวทางทั้ง 5 ด้าน พบว่า 1) ด้านการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา ผู้บริหารต้องการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประกาศค่าเป้าหมายให้ชัดเจน จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และดำเนินงานตามแผน พร้อมทั้งมีการประเมินผล ตรวจสอบ และติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา และส่งเสริมการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง 2) ด้านการบริหารหลักสูตร ผู้บริหารควรจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ส่งเสริมให้ครูมีการออกแบบจัดประสบการณ์ที่เน้นการเตรียมความพร้อมและไม่เร่งรัดวิชาการ จัดประสบการณ์ที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการเล่นและการลงมือปฏิบัติจริง ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น ผู้บริหารมีการประเมินและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง 3) ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์และออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา และส่งเสริมครูให้มีทักษะในการจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการเด็ก มีการสังเกตและประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคล มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและครอบครัว 4) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ ผู้บริหารควรอำนวยความสะดวกการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนที่คำนึงถึงความปลอดภัย จัดห้อง

ประกอบที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก มีการจัดให้มีมุมประสบการณ์หลากหลาย มีสื่อการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเพียงพอ เช่น ของเล่น หนังสือนิทาน สื่อธรรมชาติ สื่อสำหรับเด็กมดลอด ปีนป่าย เป็นต้น 5) ด้านการให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์ ผู้บริหารควรมีการศึกษาความต้องการเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับสภาพและบริบทของสถานศึกษา และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพและบริบทของสถานศึกษามีการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ผู้บริหารควรสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษา มีความรู้และความสามารถในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีการนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการประเมินมาวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.2 ผู้บริหารควรพัฒนาสื่อ และนวัตกรรมเพื่อการจัดประสบการณ์ให้ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน เผยแพร่ความรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมกับสภาพและบริบทของสถานศึกษาต่อไป

1.3 ผู้บริหารควรพัฒนาครูและบุคลากรให้มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ มีความมุ่งมั่น ศรัทธาในวิชาชีพครู ปฏิบัติหน้าที่โดยชอบธรรมและพร้อมที่จะพัฒนาวิชาชีพของตนอยู่เสมอ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยและตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

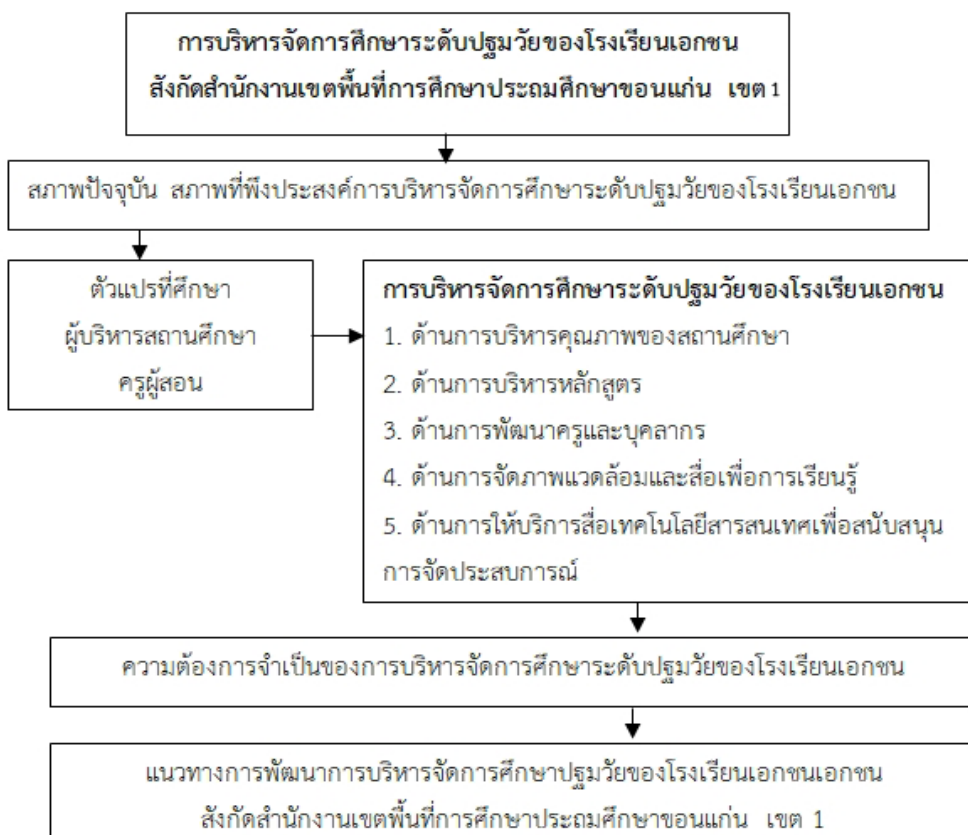
2.2 ควรศึกษาการวิจัยด้วยกระบวนการการวิจัยแบบ R&D (Research and development) ด้วยการลงมือปฏิบัติให้ได้ผลในเรื่องนี้อย่างแท้จริง

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการทำวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงบทบาทของผู้บริหารที่ ควรสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตร ผู้บริหารควรสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษา มีความรู้และความสามารถในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีคุณภาพในทุกด้าน ให้มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ มีความมุ่งมั่น ศรัทธาในวิชาชีพครู ปฏิบัติหน้าที่โดยชอบธรรมและพร้อมที่จะพัฒนา

วิชาชีพของตนอยู่เสมอ ควรส่งเสริมสนับสนุนการเผยแพร่การพัฒนาสื่อนวัตกรรมเพื่อการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย มีการเผยแพร่และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมกับสภาพและบริบทของสถานศึกษาต่อไป

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: กลุ่มวิจัยและพัฒนานโยบาย สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กฤษณา สารบัณฑิตกุล. (2559). แนวทางแก้ไขปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอแม่ทาที่ 1 จังหวัดลำพูน. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงราย: วิทยาลัยเชียงราย.

- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษา. (2551). *การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. ปัตตานี: ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ตุ๊กตา สิมาลาเต่า. (2555) *การจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐาน ด้านการบริหารและการจัดการศึกษากับพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 3(1), 95-100.
- เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. (2545). *สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงบรรยายเรื่องการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชกุมารีฯ สยามบรมราชกุมารี.
- บัลลังก์ จันทบุรี. (2545). *แนวทางการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วสุกฤต สุวรรณเทน และวัลนิกา ฉลากบาง. (2559). *คุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย: ปัจจัยเชิงสาเหตุ. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 9(3), 151-164.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. (2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd Ed. New York: Harper and Row Publications.